

Duurzame garnalenvisserij VOF Koster

WR 3 Noordster van VOF Koster en duurzaamheid

De maatschap VOF Koster van Dirk en Wilma Koster vist met de WR3 Noordster op garnalen, vanaf het historische visserseiland Wieringen (WR). Reeds 11 jaar specialiseert ons bedrijf zich exclusief in deze 'prooi-soort'. Daarbij volgt de visserij de seizoensgebonden trekcyclus van garnalen tussen diepere delen van de Noordzee in de winter en de Waddenzee/Noordzeekustzone van voorjaar tot najaar. Garnalenvisserij hanteert zo een vanzelfsprekende spreiding van visserijdruk in ruimte en tijd, waarbij gedurende 4-6 maanden een visgebied onbevist blijft.

Duurzaamheid is voor ons een natuurlijke samenwerking tussen ecologie en economie. Een economisch gezond bedrijf is een voorwaarde voor investeringen in steeds betere visserijtechniek, emissie-armere motoren en biologisch onderzoek om visserij te ondersteunen in de zeenatuur. Wij zijn voor ons bestaan van de natuur afhankelijk, en hebben economisch belang bij een goed beheer van deze rijkdom. Duurzaamheid is voor garnalenvisserij een vanzelfsprekende bestaansvoorwaarde.

‘Vissen uit liefde voor de natuur’

Onze prooi

Noordzeegarnaal (*Crangon crangon*) leeft in voedselrijke kustwateren met zand- en slikbodems. Wanneer het water van de ondiepe kustzee in het voorjaar opwarmt trekt de garnaal met het tij mee de geulen in. De garnaal staat midden in het voedselweb. Wijting en kabeljauw zijn grote garnalenconsumenten, en kunnen door predatie lokaal sterk de stand beïnvloeden. Volwassen garnaal eet zelf prooi tot het formaat van 0-jarige platvisjes. Garnalenlarven eten plankton.

De garnaal kan het hele jaar door larven produceren, met grote eieren in de winter en kleine in de zomer. In juli-september wanneer geen vruchtbare mannetjes rondzwemmen kan bij vrouwtjes interne bevruchting plaatsvinden. Mannetjes kunnen in een vrouwtje veranderen en dan eieren leggen, de garnaal is ‘hermafrodit’. Er vinden zo drie geboortegolven per jaar plaats. De grootte van volwassen exemplaren en overleving van larven is sterk afhankelijk van de voedselrijkdom van het water. In een herfst na een strenge winter is- dankzij hogere overleving van larven- de vangst hoger. Bij strenge winters vertraagt de ei-ontwikkeling zodat larven later in het voorjaar worden geboren, en betere voedselomstandigheden treffen, meer planktonbloei.

Dirk Koster van de WR3 Noordster:

“

Ik zou geen ander vak willen uitoefenen dan visserij. Waarom? Ik geniet iedere dag van de natuur, de zeehonden die tijdens het vissen op visite komen bij ons schip, de vogels om ons heen, de weidsheid van de zee. Of het nu mooi of slecht weer is. En iedere keer die spanning van onze manier van jacht, wat zal dit keer in de vangst zitten... Zelf kom ik uit een familie van vissers, mijn vader was visser en al mijn oudere broers werden visser. Het is iedere dag een voorrecht dat ik ook de jeugd na ons gun en graag wil doorgeven.

‘Duurzaamheid is ons economische belang’

Garnalenvisserij: klossenpees heeft lage bodemimpact

De garnalenvisserij gebruikt géén wekkerkettingen die in de bodem dringen om vis uit de bodem op te schrikken of kettingmatten, maar de klossenpees. Het vistuig dringt niet in het sediment maar rolt óver de bodem, en speelt in op de natuurlijke schrikreactie van garnalen op vijanden. Zij springen omhoog wanneer de klossenpees nadert en belanden zo in het net. Dat net wordt door een draagvleugel in het water boven de bodem gehouden bij een vissnelheid van ongeveer 3 knopen.

Richtlijnen van de Europese Kaderrichtlijn Marien schrijven minimalisering van de impact van vistuig voor op de bodem voor 2020. De belangrijkste voorwaarde is snel herstel van de bodemtoestand van vóór bevissing. De invloed van visserij op de zeebodem hangt af van de bodemsoort, impact van stormen en getijden en de aard van het vistuig. Bodemimpact van visserij is het laagste op zandbodems van het dynamische kustgebied. Daar overtreft natuurlijke bodemomwoeling door getijdenstroming en stormen menselijke invloed als visserij met een factor 10-100¹.

Uit het Impact2-onderzoek in de jaren '90 bleek al dat visserij-invloed op zandbodems na ongeveer een dag is uitgewist. Dit zandige kustgebied is het leefgebied van de garnalen waarop wij vissen.

---

¹ Dit getal is gebaseerd op vergelijkend ecologisch onderzoek naar de impact van de aanleg van de Tweede Maasvlakte, data van Jaarlijkse Kustlodgingen (Jarkus, Rijkswaterstaat) en RIKZ-onderzoek Waddenzee 2001.

Bijgevangen jonge platvis gaat levend terug in zee'

Vissen in Werelderfgoed Waddenzee

De VOF Koster vist van voorjaar tot nazomer op garnalen in Werelderfgoed Waddenzee en Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. In deze zone zijn sinds 1989 enkel kleinere kotters toegestaan met een vermogen van 300 pk of minder. Volgens de stricte Nederlandse natuurwetgeving (Natuurbeschermingswet 1998) is de garnalenvisserij een activiteit met vergunningsplicht. De VOF Koster is in bezit van 1 van de 92 visvergunningen voor de Waddenzee. Iedere 5 jaar vindt een passende beoordeling van de vergunning plaats. Daarbij worden de ecologische effecten van garnalenvisserij getoetst, en de wijze waarop visserijbedrijven werken aan mindering van bijvangst en de overleving van bijvangst. Het garnalenbestand in Noordzeekustzone en Waddenzee is sinds de jaren '80 gegroeid.

Voorkómen bijvangst met zeeflap, vis overleeft met spoelsorteertrommel

De garnalenvisserij heeft economisch belang bij het voorkómen van ongewenste bijvangst. Bijvangst vergroot de tijd die nodig is voor vangstsortering, en verkleint de vistijd. De hoeveelheid bijvangst is afhankelijk van zéér veel verschillende factoren, zoals seizoen, plaats van bevissing en vismethode. De VOF Koster voorkomt bijvangst van grotere platvis als tarbot, schol en tong met een zeeflap, een ontsnappingsfuij in het visnet waar grotere vis in zwemt terwijl kleinere vangst in het net achterblijft. Een klein gewichtspercentage (0-14 %) van de vangst kan bestaan uit bijgevangen (jonge) platvis. Deze wordt in zeewater gescheiden van de vangst in een

spoelsorteertrommel en gaat na enkele minuten levend over boord. De spoelsorteermachine is ontwikkeld door Nederlandse visserijbiologen bij de voorloper van onderzoeksinstituut Imares. Nauwkeurig omschreven gebruik van deze sorteermethode ² is een voorwaarde voor een visvergunning volgens de Natuurbeschermingswet 1998. Door afwezigheid van wekkerkettingen bij garnalenvisserij met klossenpees wordt gevangen vis niet gekneusd of beschadigd.

VOF Koster en de toekomst: emissie-armere motoren

Nieuw onderzoek bevestigt dat de invloed van garnalenvisserij op bestanden jonge platvis in de Noordzeekustzone verwaarloosbaar is ten opzichte van milieuveranderingen.³ Dit sterkt onze ervaring dat wij duurzame visserij bedrijven met respect voor het zeemilieu. Niettemin blijven wij investeren in maatregelen die onze (economische) duurzaamheid verbeteren.

Eén VOF Koster spaart brandstof door voor 80 procent van de tijd met het tij mee te vissen, waardoor minder motorvermogen nodig is. Doordat de klossenpees niet de bodem indringt is tevens minder vermogen nodig tijdens vissen. Het brandstofverbruik vermindert verder met onze aanschaf van emissie-arme motoren bij Sandfirden. De VOF Koster ziet ecologisch én economisch duurzame visserij als een vanzelfsprekende deelnemer aan de natuur, vissers horen bij de zee.

**WR 3 Noordster
Mts VOF Koster
D.J. Koster
W.Koster -Tuinenburg**

**De Kule 62
1779 EE Den Oever (NL
DJ Koster +31 6 53730738
W. Koster +31 6 46 733735
W.kosterw@quicknet.nl**

² http://www.garnalenvisserij.com/wp-content/uploads/2013/06/Criteria-ten-aanzien-van-spoelsorteertrommels-2_20120501.pdf

³ Beare, D. et al (2013) Evaluating the effect of fishery closures; Lessons learnt from the Plaice Box, Journal of Sea Research

